



Mor Salkım
Kadın Dayanışma Derneği



NA FAKA
Hikayeleri

Mart 2022

Basıma Hazırlayanlar:

Av. AybÜke Çakırel Şenzek, Burcu Üzümcüler,
Av. Damla Öztapak, Dilek Üzümcüler, İclay Polat,
Zeynep Buket Akdeniz

Grafik ve Kapak Tasarımı:

Emin Türker Dolgun



Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Konak Mahallesi Seçkin Sokak No:23/1
16110 Nilüfer/BURSA

GSM: 0 531 033 88 44

Fax: 0 224 451 99 20

morsalkimdernegi@hotmail.com

morsalkim.org.tr

ÖNSÖZ

Boşanma nedeniyle hükmedilen nafakalara ilişkin mevzuatın değiştirilmesi bir süredir gündemdedir ve bu konuda kamuoyunda tartışmalar bulunmaktadır. Nafakaya ilişkin olarak, yetkili olmayan bir kesim tarafından yaratılan bilgi kirliliğinin önüne geçebilmek ve doğru bilgiye ulaşarak bilinçlenmeye katkı sağlamak adına bu çalışmamızı yayınlamaktayız.

Boşanma nedeniyle iki çeşit nafaka talep edilebilmektedir. Bunlardan en çok tartışılanı ve doğru olmayan bilgiye konu olanı “yoksulluk nafakası”dır. Yoksulluk nafakası; Boşanma nedeniyle yoksulluğa düşecek tarafa, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla, geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak verilen nafakadır. Her ne kadar tanımında süresiz kelimesine yer vermiş olsak da, bu nafakanın her koşulda devam ettiği anlamını taşımamaktadır. Yoksulluk nafakası alan kişinin çalışmaya başlaması, evlenmesi, sırf nafaka alabilmeye devam etmek için evlenmeden biriyle yaşaması veya başka bir şekilde yoksulluk durumunun ortadan kalkması halinde yoksulluk nafakası da dava açılarak sona erdirilebilecektir. Ayrıca unutulmamalıdır ki, bir kişiye yoksulluk nafakası bağlanabilmesinin ön koşulu, boşanmadaki kusurunun nafaka verecek kişinin boşanmadaki kusurundan daha ağır olmaması gerekliliğidir.

Talep edilebilecek bir diğer nafaka türü ise, boşanma durumunda, kendisine velayet verilmemiş ana ya da babanın çocuğun bakım masraflarına katılma yükümlülüğüne ilişkin nafaka olan iştirak nafakasıdır. Kamuoyunda “geçici nafaka” ya da “önlem nafakası” olarak bilinen nafaka türü ise, tedbir nafakası olup, yoksulluk veya iştirak nafakası talepli davalarda, yargılama sırasında, karar kesinleşinceye kadar mağduriyet yaratılmasının engellenmesi amacıyla bu süre için verilen nafakadır. Kararın kesinleşmesiyle, tedbir nafakası ortadan kalkar ve karara göre yerini iştirak veya yoksulluk nafakasına bırakır ya da nafaka bağlanmamasına karar verilebilir.

Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü’nün yayınladığı verilere göre 2020’de 21.299 nafaka davası açılmıştır. Açılan bu davaların 1.901’i yoksulluk nafakası talepli olup 2.797’si ise nafakanın kaldırılması

(tüm nafaka türlerini içerir şekilde) taleplidir. Belirtmek gerekir ki, bu sayılar, boşanma davası ile birlikte görülen nafaka taleplerini içermemekte yalnızca ayrıca açılan davaları kapsamaktadır.

Aynı verilere göre, 2020 yılında 22.897 nafakaya ilişkin dava karara bağlanmıştır. Bu kararlardan, 3.598'i davanın kabulü, 10.578'i davanın kısmen kabul kısmen reddi, başka bir deyişle bir takım taleplerin kabulü ile diğer taleplerin reddi, 1.789'u feragat, başka bir deyişle davadan vazgeçilmesi, 134'ü ise sulh yani uzlaşma ile sonuçlanmıştır. Karara bağlanan bu davaların yalnızca 7.899'u 2020 yılında açılmıştır, 12.523 dosya sayısı ile çoğunluğu ise 2019'da açılmıştır. Görüldüğü üzere nafaka talepli dosyaların çoğunluğu 1 (bir) yıldan uzun sürede karara bağlanmaktadır.

2020 yılında yoksulluk nafakası talepli 1.912 dava karara bağlanmıştır. Bu kararların yalnızca 319 tanesi davanın tam kabulüdür. Çoğunluğu oluşturan 614 kararın kısmen kabul kısmen red şeklinde olduğunu görüyoruz ki bu da genel olarak talep edilenden daha düşük nafakaya hükmedildiği sonucuna ulaşmamıza neden oluyor.

Buna karşılık, tüm nafaka türlerine ilişkin olarak açılmış olan nafakanın kaldırılması davalarında 2020'de 2.536 dosya sonuçlandırılmıştır ve bu kararların çoğunluğunu oluşturan 795 dosyada tam kabul kararı verilmiştir. Davanın kısmen kabul kısmen reddine karar verilen dosya sayısı ise yalnızca 307'dir.

Tekrar belirtmek gerekir ki, yukarıdaki veriler Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü yayınlarından elde edilmiştir ve verilerden anlaşıldığı kadarı ile nafaka için ayrıca açılan davaları kapsamaktadır. Boşanma davası ile birlikte talep edilen nafakalara ilişkin bir bilgi içermemektedir.

Özellikle, yoksulluk nafakası, bilinçli veya bilinçsiz şekilde, doğru olmayan söylemlerle, bir zenginleşme aracı veya hayat boyu süren bir gelir kapısı olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Ancak yukarıda, mevzuat doğrultusunda verdiğimiz tanımlamada bu söylemlerin gerçeği yansıtmadığını, kusurun daha ağır olmaması şartıyla ve yoksulluk ortadan kalkana kadar nafaka bağlandığını belirtmiş olduk. Yine devlet verilerine dayanarak, yoksulluk nafakasının çoğunlukla talep edilenden daha az miktarda bağlandığı ve nafakanın kaldırılmasının

dava yoluyla mümkün olduğu sonucuna ulaştığı.

Bunlarla birlikte, mevzuatta ve verilerde gösterilen nafakanın yanında, gerçek dünyadaki nafakanın durumunu da aktarmanın faydalı olacağı görüşünde yiz. Bu nedenle, uygulamada karşılaşılan zorluklar, nafaka miktarının geçimin sağlanmasından ne kadar uzak olduğu ve kadınların nafaka erişiminde çektikleri sıkıntılarını kendi söylemleri ile paylaşmak istedik. Aşağıda okuyacağınız yazılara biz hikaye dedik ama bu yazılar, danışma merkezimize ve gönüllü avukatlarımıza gelen vakalardaki kadınların anlatımlarıdır. Bu vakaların sınırlı sayıda olmasını dilerdik, burada yazıldığı kadarıyla kalmasını, ancak ne yazık ki, burada paylaştığımız yazılar, denizin altındaki çakıl taşları kadar çok olan olaylardan su yüzüne çıkanlar arasından seçtiklerimiz.

3.21 Hukuk mahkemelerine açılan dava konusu, davacı ve davalılar, 2020
Subjects of cases filed, plaintiffs and defendants at the civil courts, 2020

Dava konusu - Subject of case	Açılan dava konusu sayısı Number of subjects of case filed	Davacı - Plaintiff	Davalı - Defendant
Toplam - Total	1 983 689	2 667 232	3 249 766
Aile konutu şerhi - terkin - intifa hakkı tesisi			
Annotation - cancellation - establishment of beneficial interest concerning family house	1 111	1 169	1 782
Aile mallarının korunması - Protection of property of family	399	430	492
Alacak - Action of debt	211 436	224 040	321 200
Ana baba rızası arama - Seeking parents' consent	433	494	460
Analık davası - Suit of maternity	472	714	1 337
Arabuluculukta yetki itirazının değerlendirilmesi ve icra edilebilirlik şerhi			
Assessment of jurisdiction plea in mediation and the annotation of performability	10 347	11 539	11 768
Avrupa sözleşmesi gereğince adli yardım talebi			
Request for legal aid in accordance with European convention	27	30	28
Ayrılık - Separation	76	78	77
Babalık ve nesebin reddi - Rejection of paternity and lineage	7 085	8 309	19 212
Banka teminat mektubunun hükümsüzlüğünün tespiti - iadesi - depo edilmesi			
Determination of nullity of bank's letter of guarantee - its return - being kept	157	197	198
Borç - Debt payable	97	179	125
Boşanma - Divorce	246 561	250 489	247 141
Boşanan kadının kocasının soyadını kullanmaya izin			
Permission for usage of ex - husband's last name by divorced spouse	641	646	871
Boşanan kadının kocasının soyadının kaldırılması			
Permission for usage of ex - husband's last name by divorced spouse	124	125	159
Boşanmada mal paylaşımı - Sharing property in divorce	3 312	3 337	3 355
Boşanmadan sonra açılan katkı payı - tazminat			
Contribution - compensation cases filed after divorce	1 521	1 578	1 671
Coğrafi işaret - Geographical mark	17	44	23
Çek iptali - Cancellation of cheque	9 624	10 043	14 72
Çocuğun Annesinin Soyadını Kullanmaya İzin			
Permission for usage of mother's last name by child	429	482	697
Çocuk mallarının korunması - Protection of property belonging to child	24 576	36 249	21 507
Değişik işler - Different transactions	49	88	99
Deniz ticaret - Maritime commerce	122	124	155
Dernek feshi - genel kurul kararının iptali			
Dissolution of association-annulment of general board's decision	974	1 099	1 798
Dispeççi - Dispatch	2	5	2
Elatmanın önlenmesi - Prevention of dispossession	16 949	36 796	30 323
Endüstriyel tasarım - Industrial design	430	469	612
Evlât edinme - Adoption	2 110	3 535	3 089
Evlânenin butlanı - Nullity of marriage	540	650	1 055
Evlânmeye izin - Permission for marriage	10 588	12 127	1 520
Evlilik birliğine hakim müdahalesi			
Judge's intervention in marriage unity	120	135	135
Faydalı model belgesi - Useful model document	147	157	172
Fikir ve sanat eseri - Intellectual and artistic work	365	457	548
Gaipliğe karar verilmesi - Rendering decision for absence	1 197	1 386	1 564
Geçit hakkı - Right of access	4 334	6 187	22 948
Genel kurul kararının iptali - Cancellation of plenary meeting resolution	358	760	449
Grev - Strike	10	13	15
Hakem kararının iptali - Cancellation of judgement of arbitrator	328	332	348
Hakem tayini - Appointment of arbitrator	35	41	80
Hakemin reddi - Rejection of arbitrator	10	13	13
Hisseli Malın Satış Şekli - Sale form of share commodity	10 136	12 884	13 779
İcra takibine itiraz - Objection to enforcement proceeding	43 613	51 821	47 864
İflas - Bankruptcy	876	3 171	956
İhâlenin feshi - Termination of award of contract	7 390	9 033	15 471
İhtiyati haczin kaldırılması - Dissolution of cautionary attachment	874	1 015	1 151
İpotek - Mortgage	2 460	3 852	7 952
İstihkak - Action of ration	13 557	15 766	28 282
İstirdat - Action for reclamation of property	3 271	3 555	3 851
İş - Labour	11 223	12 702	17 297
İtiraz - Objection	19 975	25 453	27 734
İtirazın iptali - Cancellation of objection	83 556	87 615	106 258
Kadastro - Land registration	10 039	31 984	68 327
Kambiyo - Exchange	685	716	100
Kamulaştırma - Expropriation	35 826	40 990	268 916
Kat mülkiyeti - Conflicts of flat ownership	9 162	14 683	22 661

3.21 Hukuk mahkemelerine açılan dava konusu, davacı ve davalılar, 2020 (devam)
Subjects of cases filed, plaintiffs and defendants at the civil courts, 2020 (continued)

Dava konusu - Subject of case	Açılan dava konusu sayısı Number of subjects of case filed	Davacı - Plaintiff	Davalı - Defendant
Kayyum - Trustee	17 413	19 631	13 205
Kaza-ı rüşt - Majority by court decision	911	1 690	120
Kıymetli evrak iptali - Cancellation of security	-	-	-
Kira - Rent	3 013	3 917	4 031
Kiralananın tahliyesi - Evacuation of rented property	28 430	33 643	31 030
Kişilik haklarına saldırının önlenmesi - Prevention of assaults against personal rights	42	50	87
Konkordato - Composition	652	5 262	554
Kooperatif davaları - Cases relating to cooperatives	413	999	564
Kredi verence açılan - Filed by the loaner	79	83	107
Mal rejimi - Property system	16 343	16 764	18 961
Marka - Trademark	3 833	4 107	5 762
Menfi tespit - Action for negative clearance	18 567	23 547	22 682
Mera - yaylak - kırsak - Pasture - summer pasture - winter quarters	410	980	1 557
Meskeniyet iddiası - Claim of a dwelling	2 624	2 834	3 053
Miras - Heritage	33 776	73 000	52 607
Mülkiyet - Ownership	1 297	2 123	5 573
Nafaka - Maintenance	25 129	26 127	25 867
Nüfus - Birth registration	33 749	43 862	54 873
Ormana el atmanın önlenmesi - tapu iptali - tescil Prevention of dispossession of forest - nullification of title deed - registration	554	1 486	3 378
Ortak yerlerde onarım yapılmasının tespiti - onarım bedelinin tahsil Determination of repair in shared locations - collection of the repair cost	49	76	335
Ortaklığın giderilmesi (izale-i şüyu) Dissolution of partnership	38 224	68 239	376 033
Ölüme bağlı tasarrufun iptali - tespiti - tenkisi - yorumu Cancellation - determination - reduction - interpretation of disposition due to death	1 464	3 241	3 349
Patent - Letter patent	150	165	210
Satıcı tarafından açılan tüketici davaları - Consumer cases filed by the seller	22 092	22 403	23 783
Satışa izin - Permission for auction	2 694	3 360	2 459
Sendika - Union	34	127	42
Sıra cetveline itiraz - Objection to order of creditor in bankruptcy	2 781	3 325	5 435
Sigorta - Insurance	1 488	1 941	2 498
Sözleşme - Agreement	330	628	750
Sözleşmenin iptali - Termination of agreement	1 274	2 904	2 688
Şikayet - Complaint	49 708	58 382	55 569
Tahkim (hakem) - Arbitration (arbitrator)	53	64	84
Takas mahsup talebi - Request for barter deduction	183	212	198
Takibin takli veya iptali - Abolishment or suspension of execution proceedings	15 226	19 604	17 364
Tanuma ve tenfiz - Recognition	3 581	3 735	3 852
Tapu iptali ve tescil - Nullification and registration of title deed	44 290	89 309	160 610
Tapu kaydında düzeltim - Correction in title deed registry record	5 499	8 678	10 864
Tapusuz taşınmaz tesclili - Registration of immovable without title deed	999	1 930	2 905
Tasarrufun iptali - Setting aside of disposition	10 682	11 749	30 003
Tazminat - Compensation	131 817	213 746	235 343
Tespit - Declaratory actions	40 792	50 093	85 820
Ticari şirket davaları - Cases relating to commercial companies	3 076	4 339	3 777
Tüketici tarafından açılan - Opened by consumer	35 436	40 293	45 920
Üst hakkı kurulması - Establishing superficies	72	124	172
Vakıf - Foundation	534	1 295	642
Vasi - Guardian	271	478	278
Vasiyetname açılması - iptali - tenfizi Drawing up will of testament - its cancellation - ratification	16 496	85 320	29 013
Velayet - Custody	16 462	17 780	17 567
Veraset - Inheritance	363 422	519 527	390 029
Vesayet - Guardianship	143 285	201 346	142 166
Yargılanmanın yenilenmesi - Revival of trial	386	763	2 197
Yeni bitki çeşitleri - New plant types	-	1	1
Zilyetlik - Possession	451	822	1 326
4721 ve 5395 sayılı kanun uyarınca koruma kararı - kaldırılması Decision-abolition of protection order in accordance with Law No. 4721 and 5395	21 613	28 119	12 673
Diğer - Other	11 983	13 213	10 701

3.22 Hukuk mahkemelerinde mahkeme ve karar türüne göre verilen karar sayısı, 2020
Number of decisions rendered at the civil courts by type of court and judgement, 2020

Mahkeme türü Type of court	Karar türü - Type of judgement													
	Davanın reddi - Nonsuit										Davanın kabulü Acceptance of case			
	Davanın açılmaması Accepting filed cases	Dava- lann birleşti- rilmesi Joinder of cases	mesine- olmadığı No need for decision	Zaman- aşımı ve hak düştü- rücü süre- den Due to expiration of time limit	Yetki- sizlik- ten Rejec- tion of jurisdic- tion	Görev- sizlik- ten Lack of Unproven jurisdic- tion	Sübut bulma- dığından claim	Feragat sebe- biyle Renunci- cause of action	Dava şartı yoklu- ğundan Lack of accept- ance	Kısmen kabul kısmen red		Diğer Other		
										Tam kabul acceptance	Partial denial Settle- ment		olma olma	
Toplam Total														
Toplam - Total	1 861 989	64 964	35 528	61 084	3 691	38 586	39 324	180 172	101 959	41 833	1 049 375	196 191	981	48 301
Asliye Hukuk														
Basic Civil Court	434 472	19 536	13 291	9 574	1 264	6 235	18 969	49 298	28 434	12 053	192 948	59 942	335	22 593
Asliye Ticaret														
Basic Commercial Court	75 739	4 503	2 189	3 917	253	1 139	5 016	10 743	5 619	3 974	20 750	16 990	102	544
İcra Hukuk														
Civil Court of Enforcement	185 483	6 871	1 953	8 489	1 511	3 082	875	51 771	9 180	3 034	83 454	9 843	24	5 396
Sulh Hukuk														
Civil Court of Peace	646 412	8 058	5 061	29 969	123	22 020	5 976	24 879	9 069	9 124	520 001	8 406	71	3 655
İş														
Labour Court	181 311	4 558	4 586	2 095	307	2 864	1 843	16 098	8 975	5 713	51 197	73 261	194	9 620
Kadaströ														
Land Registration Court	7 235	129	1 065	102	1	11	777	2 056	286	282	1 371	1 078	3	74
Tüketici														
Consumer Court	59 087	2 439	1 161	1 181	153	1 615	4 081	11 398	2 483	3 280	17 882	10 828	61	2 525
Aile														
Family Court	267 637	18 640	6 032	5 640	68	1 570	1 750	12 448	37 674	4 180	160 752	14 888	152	3 843
Fikri ve Sınai Haklar Hukuk														
Civil Literary and														
Industrial Rights	4 613	230	190	117	11	50	37	1 481	239	193	1 020	955	39	51

3.23 Dava konusu ve karar türüne göre hukuk mahkemelerindeki karar sayısı, 2020
Number of decisions at the civil courts by subject of case and type of judgement, 2020

Dava konusu - Subject of case	Karar türü - Type of judgement										
	Davanın reddi - Nonsuit							Davanın kabulü Acceptance of case			
	Zaman- aşımı ve hak düşü- rücü süre- den Due to expiration of time limit	Yetki- sizlik- ten Rejec- tion of venue	Görev- sizlik- ten Lack of jurisdic- tion	Sübut bulma- dından Unproven claim	Feragat sebe- biyle Renunci- ation	Dava şartı yoklu- ğundan Lack of cause of action	Tam kabul Total accept- ance	Kısmen kabul kısmen red Partial acceptance and partial denial of request	Sulh olma Settle- ment	Diger Other	
Toplam - Total	1 861 989	3 691	38 586	39 324	180 172	101 959	41 833	1 049 375	196 191	981	209 877
Aile konutu şerhi - terkini - intifa hakkı tesisi Annotation - cancellation - establishment of beneficial interest concerning family house	1 026	-	3	43	171	173	117	233	38	-	248
Aile mallarının korunması Protection of property of family	332	-	5	16	44	69	12	76	13	-	97
Alacak - Action of debt	182 570	310	2 688	4 260	14 144	9 581	6 108	45 271	76 831	230	23 147
Ana baba rızası arama Seeking parents' consent	420	-	4	1	103	5	33	236	5	-	33
Analık davası - Suit of maternity	456	1	12	111	25	10	16	215	8	-	58
Arabuluculukta yetki itirazının değerlendirilmesi ve icra edilebilirlik şerhi Assessment of jurisdiction plea in mediation and the annotation of performability	10 169	-	404	22	2 065	102	162	7 185	89	-	140
Avrupa sözleşmesi gereğince adli yardım talebi Request for legal aid in accordance with European convention	34	-	-	2	8	4	-	16	1	-	3
Ayrılık - Separation	54	-	-	1	6	9	1	17	4	-	16
Babalık ve nesebin reddi Rejection of paternity and lineage	5 702	57	46	533	731	284	616	2 137	110	-	1 188
Banka teminat mektubunun hükümsüzlüğünün tespiti - ladesi - depo edilmesi Determination of nullity of bank's letter of guarantee its return - being kept	170	-	5	7	37	7	11	50	20	-	33
Borç - Debt payable	114	-	4	19	17	8	6	29	13	-	18
Boşanma - Divorce	227 224	-	540	1 836	7 249	36 115	2 111	145 092	4 932	-	29 349
Boşanan kadının kocasının soyadını kullanmaya izin Permission for usage of ex husband's last name by divorced spouse	553	-	2	14	20	24	11	430	3	-	49
Boşanan kadının kocasının soyadının kaldırılması Repeal of usage of ex-husband's last name by divorced spouse	120	-	3	8	11	7	4	70	-	1	16
Boşanmada mal paylaşımı Sharing property in divorce	2 621	1	19	83	72	647	29	1 143	172	1	454
Boşanmadan sonra açılan katkı payı - tazminat Contribution - compensation cases filed after divorce	1 295	3	16	66	101	317	22	194	189	3	384
Coğrafi işaret - Geographical mark	10	-	1	2	1	1	-	1	3	-	1
Çek iptali - Cancellation of cheque	9 679	1	139	148	1 227	1 880	638	4 001	150	-	1 495
Çocuğun annesinin soyadını kullanmaya izin Permission for usage of mother's last name by child	310	-	4	19	46	13	15	175	5	-	33
Çocuk mallarının korunması Protection of property belonging to child	24 772	-	696	264	342	-	101	20 624	103	-	2 642
Değişik işler - Different transactions	36	-	-	5	3	2	1	9	3	-	13
Deniz ticaret - Maritime commerce	108	-	2	7	10	-	3	53	10	-	23

3.23 Dava konusu ve karar türüne göre hukuk mahkemelerindeki karar sayısı, 2020 (devam)
Number of decisions at the civil courts by subject of case and type of judgement, 2020 (continued)

Dava konusu - Subject of case	Karar türü - Type of judgement								Diğer Other	
	Davanın reddi - Nonsuit							Davanın kabulü Acceptance of case		
	Zaman- aşımı ve hak düşü- rücü süre- den	Yetki- sizlik- ten	Görev- sizlik- ten	Sübut bulma- dından	Feragat sebe- biyle	Dava şartı yoklu- ğundan	Tam kabul	Kısmen kabul kısmen red		Sulh olma
Toplam Total	Due to expiration of time limit	Rejec- tion of jurisdic- tion venue	Lack of jurisdic- tion	Unproven claim	Renunci- ation	Lack of cause of action	Total accept- ance	acceptance and partial denial of request	Settle- ment	
Dernek feshi - genel kurul kararının iptali										
Dissolution of association										
annulment of general board's decision	1 116	-	90	46	109	12	28	699	9	123
Dispeççi - Dispatch	3	-	-	-	1	1	-	-	-	1
Elatmanın önlenmesi - Prevention of dispossession	13 382	20	87	608	1 530	1 069	444	4 694	2 172	16
Endüstriyel tasarım - Industrial design	449	-	11	7	94	39	13	104	112	4
Evlât edinme - Adoption	1 778	2	6	53	169	61	41	1 205	24	-
Evlânenin butlanı - Nullity of marriage	434	-	11	20	78	30	15	160	18	-
Evlânmeye izin - Permission for marriage	10 580	-	6	31	543	344	139	9 038	16	-
Evlilik birliğine hakim mûdahalesi										
Judge's intervention in marriage unity	104	-	2	7	10	21	5	21	14	-
Faydalı model belgesi - Useful model document	127	1	4	1	32	1	5	17	28	-
Fikir ve sanat eseri - Intellectual and artistic work	353	-	3	6	84	20	35	54	106	4
Gaipliğe karar verilmesi										
Rendering decision for absence	1 037	-	90	122	265	14	54	391	8	-
Geçit hakkı - Right of access	2 578	2	13	46	242	316	87	1 225	189	4
Genel kurul kararının iptali										
Cancellation of plenary meeting resolution	466	2	8	15	150	37	36	67	63	-
Grev - Strike	9	-	1	-	3	1	-	1	2	-
Hakem kararının iptali										
Cancellation of judgement of arbitrator	442	2	8	24	256	8	10	91	10	-
Hakem tayini - Appointment of arbitrator	36	-	-	1	8	1	1	13	2	-
Hakemin reddi - Rejection of arbitrator	6	-	-	1	3	1	-	-	-	-
Hisseli Malın Satış Şekli										
Sale form of share commodity	10 150	1	5	8	1 096	7	80	8 553	182	-
İcra takibine itiraz										
Objection to enforcement proceeding	45 219	550	697	458	12 499	2 931	751	16 307	3 015	8
İflas - Bankruptcy	767	2	43	15	176	84	63	208	10	2
İhalenin feshi - Termination of award of contract	6 765	63	28	47	3 440	1 045	324	1 250	74	-
İhtiyati haczin kaldırılması										
Dissolution of cautionary attachment	855	4	15	30	195	35	10	377	35	-
İpotek - Mortgage	2 284	1	23	157	390	160	127	760	71	5
İstihkak - Action of ration	13 382	22	152	55	6 314	450	264	4 115	162	1
İstirdat - Action for reclamation of property	3 463	6	94	272	598	145	215	1 035	369	4
İş - Labour	8 657	42	386	201	1 892	237	246	2 651	1 314	-
İtiraz - Objection	19 860	234	1 557	135	4 146	1 149	483	9 004	956	-
İtirazın iptali - Cancellation of objection	72 250	172	1 058	6 508	9 165	3 567	2 822	18 274	21 861	78
Kadastro - Land registration	8 315	23	41	809	2 346	330	372	1 628	1 176	5
Kambiyo - Exchange	591	2	13	12	59	90	32	308	7	-
Kamulaştırma - Expropriation	35 962	20	53	47	1 597	185	535	31 191	582	3
Kat mülkiyeti - Conflicts of flat ownership	7 009	5	111	737	974	885	211	1 547	1 217	13

3.23 Dava konusu ve karar türüne göre hukuk mahkemelerindeki karar sayısı, 2020 (devam)
Number of decisions at the civil courts by subject of case and type of judgement, 2020 (continued)

Dava konusu - Subject of case	Karar türü - Type of judgement										
	Davanın reddi - Nonsuit							Davanın kabulü - Acceptance of case			Diğer - Other
	Zaman- aşımı ve hak düşürücü süreden Due to expiration of time limit	Yetki- sızlık- ten Rejec- tion of venue	Görev- sızlık- ten Lack of jurisdic- tion	Sübut bulma- dığından Unproven claim	Feragat sebe- biyle Renunci- ation	Dava şartı yoklu- ğundan Lack of cause of action	Tam kabul accept- ance	Kismen kabul kısmen red		Sulh olma Settlement	
								Total	Partial acceptance and partial denial of request		
Total											
Kayyum - Trustee	16 303	-	1 877	170	905	136	314	11 270	143	-	1 488
Kaza-i rüşt - Majority by court decision	898	-	10	47	15	11	1	790	2	-	22
Kıymetli evrak iptali - Cancellation of security	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kira - Rent	2 071	1	23	63	364	311	72	299	589	9	340
Kiralananın tahliyesi - Evacuation of rented property	27 431	67	79	322	2 559	1 664	269	16 354	1 604	18	4 495
Kişilik haklarına saldırının önlenmesi											
Prevention of assaults against personal rights	36	-	-	5	8	1	4	8	3	-	7
Konkordato - Composition	1 166	-	12	13	497	176	65	281	34	-	88
Kooperatif davaları - Cases relating to cooperatives	464	2	8	9	88	18	21	212	30	-	76
Kredi verence açılan - Filed by the loaner	74	-	1	2	14	-	5	12	27	1	12
Lokavtın durdurulması - Suspension of lock-out	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Mal rejimi - Property system	10 148	3	130	405	539	4 025	182	1 201	745	24	2 894
Marka - Trademark	3 987	9	45	59	1 270	229	162	885	730	29	569
Menfi tespit - Action for negative clearance	17 050	49	336	2 123	3 236	1 245	1 214	4 107	2 041	13	2 686
Mera - yaylak - kışlak											
Pasture - summer pasture - winter quarters	366	3	8	11	79	4	17	110	43	-	91
Meskeniyet iddiası - Claim of a dwelling	2 435	90	94	9	688	198	65	515	405	2	369
Miras - Heritage	30 967	72	3 338	793	1 200	337	615	22 769	651	-	1 192
Mülkiyet - Ownership	1 073	6	16	98	195	97	88	279	117	2	175
Nafaka - Maintenance	22 897	9	265	338	1 898	1 789	383	3 598	10 578	134	3 905
Nüfus - Birth registration	34 755	-	1 130	1 084	3 256	755	846	24 060	540	-	3 084
Ormana el atmanın önlenmesi - tapu iptali - tescil											
Prevention of dispossession of forest nullification of title deed - registration	436	3	1	13	46	5	20	216	35	-	97
Ortak yerlerde onarım yapılmasının tespiti											
onarım bedelinin tahsili											
Determination of repair in shared locations collection of the repair cost	26	-	-	1	1	4	3	3	1	-	13
Ortaklığın giderilmesi (izale-i şüyu)											
Dissolution of partnership	24 433	18	499	381	905	3 407	562	12 970	782	16	4 893
Ölüme bağlı tasarrufun iptali - tespiti - tenkisi											
yorumu											
Cancellation - determination - reduction interpretation of disposition due to death	951	13	32	83	193	117	51	174	33	4	251
Patent - Letter patent	163	-	3	7	54	9	5	32	21	1	31
Satıcı tarafından açılan tüketici davaları											
Consumer cases filed by the seller	23 743	76	379	465	8 591	453	687	7 269	4 092	10	1 721
Satışa izin - Permission for auction	2 661	-	17	87	660	56	392	874	13	-	562
Sendika - Union	37	-	5	-	9	1	1	11	3	-	7

3.23 Dava konusu ve karar türüne göre hukuk mahkemelerindeki karar sayısı, 2020 (devam)
Number of decisions at the civil courts by subject of case and type of judgement, 2020 (continued)

Dava konusu - Subject of case	Karar türü - Type of judgement										
	Davanın reddi - Nonsuit							Davanın kabulü Acceptance of case			
	Zaman- aşımı ve hak düğü- rücü süre- den Due to expiration of time limit	Yetki- sizlik- ten Rejec- tion of venue	Görev- sizlik- ten Lack of jurisdic- tion	Sübut bulma- dan Unproven claim	Feragat sebe- biyle Renunci- ation	Dava şartı yoklu- ğundan Lack of cause of action	Tam kabul Total accept- ance	Kısmen kabul kısmen red Partial acceptance and partial denial of request		Sulh olma Settle- ment	Diğer Other
								Toplam Total	Partial acceptance and partial denial of request		
Sıra cetveline itiraz											
Objection to order of creditor in bankruptcy	2 469	23	33	202	562	176	113	670	276	-	414
Sigorta - Insurance	1 337	2	21	165	240	67	77	365	272	1	127
Sözleşme - Agreement	292	1	4	32	73	37	12	39	28	2	64
Sözleşmenin iptali - Termination of agreement	1 284	3	31	83	235	117	49	330	176	1	259
Şikayet - Complaint	50 649	365	417	219	17 579	1 776	819	21 674	2 811	7	4 982
Tahkim (hakem) - Arbitration (arbitrator)	55	1	1	12	1	1	1	12	5	-	21
Takas mahsup talebi - Request for barter deduction	191	1	2	1	59	14	3	70	10	-	31
Taklın Taliki veya İptali											
Abolishment or suspension of execution											
proceedings	15 713	131	101	65	3 932	735	222	7 363	1 191	-	1 973
Tanım ve tenfiz - Recognition	4 125	-	42	176	181	206	164	2 886	35	-	435
Tapu iptali ve tescil											
Nullification and registration of title deed	38 562	410	391	1 574	8 173	4 067	1 683	10 930	3 775	97	7 462
Tapu kaydında düzeltim											
Correction in title deed registry record	4 749	11	32	397	591	105	254	2 248	133	-	978
Tapusuz taşınmaz tescilli											
Registration of immovable without title deed	937	8	7	39	201	22	30	313	170	-	147
Tasarıfın iptali - Setting aside of disposition	6 776	22	265	73	863	1 347	217	2 068	339	7	1 575
Tazminat - Compensation	119 484	291	1 183	5 679	12 135	7 073	3 593	35 639	35 907	151	17 833
Tespit - Declaratory actions	41 912	243	695	920	7 406	1 490	1 362	20 917	3 357	9	5 513
Ticari şirket davaları											
Cases relating to commercial companies	2 862	3	69	90	547	350	223	858	270	2	450
Tüketici - Consumer	35 251	91	1 568	2 163	5 809	2 112	2 029	12 180	4 487	42	4 770
Üst hakkı kurulması - Establishing superficies	49	-	1	4	7	2	2	18	4	-	11
Vakıf - Foundation	582	-	19	4	72	11	13	334	19	-	110
Vasi - Guardian	281	-	14	15	27	4	13	141	4	-	63
Vasiyetname açılması - iptali - tenfizi											
Drawing up will of testament - its cancellation											
ratification	13 536	17	1 897	69	856	144	333	7 891	142	12	2 175
Velayet - Custody	15 281	-	158	458	1 836	1 569	474	6 892	508	-	3 386
Veraset - Inheritance	359 259	-	50	307	3 854	1 170	2 136	347 846	770	-	3 126
Vesayet - Guardianship	153 375	-	13 085	1 259	9 263	756	3 697	96 649	680	-	27 986
Yargılamanın yenilenmesi - Revival of trial	356	12	2	7	171	11	36	22	4	-	91
Yeni bitki çeşitleri - New plant types	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Zilyetlik - Possession	463	10	1	41	159	20	21	92	52	-	67
4721 ve 5395 sayılı kanun uyarınca koruma kararı kaldırılması											
Decision-abolition of protection order in accordance											
with Law No. 4721 and 5395	20 744	-	685	327	1 574	75	329	16 176	154	-	1 424
Diğer - Other	10 637	76	295	408	1 598	920	419	4 208	843	5	1 865

Mor Salkım Kadın Dayanışma Merkezi'mize ulaşan kadın sayısı 2021 sonu itibari ile 10925'dir. Danışanlardan 655 kadın geçici nafakaya başvurdu fakat ilk 3 aydan sonra icra yolunla da olsa nafaka alamadılar. Boşanma süresinin uzamaması için kadınlar bir yıl son rasında nafakadan vazgeçmektedirler. Yoksulluk nafakasına başvuran 350 kadın, boşanamama gerekçesiyle nafakadan vazgeçiyor ya da işe girerek nafakaya son veriliyor.

Kadınlar boşanmak istedikleri ve şiddet hikâyelerinden dolayı çocuklarını korumak için nafaka talebinde bulunamıyorlar. Adresleri belli olmaması için danışan 3862 kadın nafaka almadı. Çocukların velayetini alabilmek için 4682 kadın nafaka talebinde bulunmadı. Ayrıca kadınlar çalışmaya başlayınca 18 eski koca nafaka talebinde bulundu. Özellikle yoksulluk nafakası; bilinçli veya bilinçsiz şekilde, doğru olmayan söylemlerle, bir zenginleşme aracı veya hayat boyu süren bir gelir kapısı olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Ancak yukarıda, mevzuat doğrultusunda verdiğimiz tanımlamada bu söylemlerin gerçeği yansıtmadığını, kusurun daha ağır olmaması şartıyla ve yoksulluk ortadan kalkana kadar nafaka bağlandığını belirtmiş olduk. Yine devlet verilerine dayanarak, yoksulluk nafakasının çoğunlukla talep edilenden daha az miktarda bağlandığı ve nafakanın kaldırılmasının dava yoluyla mümkün olduğu sonucuna ulaştık. Bunlarla birlikte, mevzuatta ve verilerde gösterilen nafakanın yanında, gerçek dünyadaki nafakanın durumunu da aktarmanın faydalı olacağı görüşünderiz. Bu nedenle, uygulamada karşılaşılan zorluklar, nafaka miktarının geçimin sağlanmasından ne kadar uzak olduğu ve kadınların nafaka erişiminde çektikleri sıkıntıları kendi söylemleri ile paylaşmak istedik.

Aşağıda okuyacağınız yazılara biz "hikâye" dedik ama bu yazılar, danışma merkezimize ve gönüllü avukatlarımıza gelen vakalardaki kadınların anlatımlarıdır. Bu vakaların sınırlı sayıda olmasını ve burada yazıldığı kadarıyla kalmasını dilerdik. Ancak ne yazık ki, burada paylaştığımız yazılar, denizin altındaki çakıl taşları kadar çok olan olaylardan su yüzüne çıkanlar arasından seçtiklerimiz.

Yoksulluk nafakasında yeni bir yasal düzenlemeye ihtiyaç olmadığı Medeni Kanunun 175. ve 176. maddelerinin doğru okunduğunda anlaşılmaktadır.

Yoksulluk nafakasını düzenleyen Medeni Kanunun 175/1 Maddesinde; “Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan malî gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir” denilmek suretiyle kusuru ağır olan eşin yoksulluk nafakası alamayacağı ve yoksulluk nafakasının, nafakayı ödeyecek kişinin mali gücü oranında belirleneceği belirtilmiştir.

Kamuoyunda yaratılmaya çalışılan algının aksine yoksulluk nafakası her koşulda süresiz değildir. Medeni Kanununun 176.Maddesinde belirtildiği gibi nafaka alacaklısı öldüğünde veya evlendiğinde nafaka kendiliğinden ortadan kalktığı gibi, fiilen biriyle evli gibi yaşadığında, yoksulluk durumu ortadan kalktığına (miras kaldığında, kadın kayıtlı ya da kayıtsız çalışmaya başladığında, kadına herhangi bir gelir bağlandığında), haysiyetsiz hayat sürdürdüğünde mahkeme kararıyla kaldırılabilir. Ayrıca mali durumun değişmesi durumunda ödenen nafakanın azaltılabilmesi ve kaldırılabilmesi de şu anki yasal düzenlemeyle mümkündür. Kaldı ki 176. Maddede durumun gereklerine göre irat olarak ödenebilen nafakanın toptan olarak da ödenebileceği açıkça hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan hakim nafakanın bir defada ve toplu olarak ödenmesine karar verebilir.

Yoksulluk nafakası sadece kadın eşe değil erkek eşe de tanınmış bir hak olup uygulamada daha çok kadınlar lehine yoksulluk nafakasına hükmedilmesinin nedeni toplumumuzda mevcut toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebebiyle kadının evlilikte ve boşanma sonucunda yoksullaşmasından kaynaklanmaktadır.



Hikaye 1

14 yaşındayken ailemin baskısıyla akrabamla evlendirildim. Yaşım küçük olduğu için babamın rızasıyla resmi nikâh yapıldı. Evlendikten sonra eşimin ailesi beni hiç istemedi ve sevmedi. Evliliğim boyunca defalarca eşimin annesi ve babası tarafından şiddete maruz kaldım. Defalarca hakaret ettiler ve darp ettiler. Eşimin aile içinde karar verme yetisi ve söz hakkı yoktu. Beni ve çocuklarımızı, anne ve babasının şiddetine karşı koruyamadı. Darp edilmeme sadece seyirci kaldı. Bu şiddete ve baskıya daha fazla dayanamadım ve iki çocuğumla birlikte ailemin evine gittim. Fakat ailem de beni kabul etmedi. Eşimden ayrılmamamı istediler. Günden güne yalnızlaştım. Ailem okutmadı, çalışmama izin verilmedi. Genç yaşında çocuklarımla beraber mesleksiz ve parasız şekilde öylece kalakaldım. Gidecek hiçbir yerim yoktu. Ben de bunun üzerine çocuklarımla beraber sığınma evine yerleştim.



Boşanma davası açtım ve ben oradayken devlet destekli olarak bir avukat atandı. Eşime boşanma celbi gidince, eşim avukatımı tehdit etmiş ve ona da şiddet uygulamış. Eşim uyguladığı şiddete rağmen benden boşanmak istemiyordu. Davam uzun süre devam etti. 3-4 yılın sonunda boşanmam gerçekleşti. Eşim, dava sürecinde eğer çocukların velayetini alırsam nafaka vermeyeceğini söyledi. Ben de çocuklarımla beraber o adama bırakmamak için nafaka istemedim. Hiç param yoktu. Kendime çocuklarımla beraber bir hayat kurabilmek için sığınma evinden verilen harçlıkları biriktirerek kiralık ev tuttum. Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nden aldığım destekle evimi kurdum. Ancak

çocuklarımla beraber ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve eğitimleri için nafaka davası açmayı düşünüyorum.



Hikaye 2

Evlenmeden önce piyasada tanınmış bir şirkette mühendis olarak görev almaktaydım. Evlendikten kısa bir süre sonra eşim paraya sıkıştığımızı ve yeni hayatımıza borçsuz başlayabilelim diye işimden ayrılmamı istedi. Böylelikle kıdem tazminatı alabilecektim. Ben de yıllardır çalıştığım işyerimden ayrıldım sonrasında bulduğum işleri çeşitli sebeplerle kabul etmemi istemedi ve bu sırada çocuğumuz oldu. Bu sefer de çocuğu bakıcıya bırakmanın vicdansızlık olacağını söyleyerek psikolojik baskıyla çalışmamı engelledi ve çocuğumuzu büyütmemi istedi.

Ben evde çocuğumuzu büyütürken, eski eşimin yeni işyerinden birisiyle beni aldattığını öğrendim ve boşandık. Boşanma sonrasında bana 300 TL, çocuğum için 200 TL nafaka bağlandı. Çocuğumuzun velayeti de bana verildi.

Kıdem tazminatı alabilmek için çalışma hayatımı bitiren, çocuğu kreşe göndermenin vicdansızlık olacağını düşünen eski eşim şimdi beni nafaka alabilmek için çalışmamakla suçluyor ve çalışıp çocuğu kreşe bırakmamı istiyor.

Evlilik nedeniyle tüm hayatımı değiştirdim ve şimdi boşanma nedeniyle de tüm hayatımı yeniden değiştirmen bekleniyor, buna rağmen eşim evlenmeden önce ne yapıyorsa evlilikten sonra aynı hayatına devam etti ve boşandıktan sonra da aynı hayatına devam ediyor. Verilen nafaka miktarı o kadar düşük ki zaten bu miktarla geçinemem mümkün değil ama piyasadan uzak kaldığım ve gelişmeleri takip edemediğim için kendi yaptığım işte de iş bulamıyorum. Bu nedenle, vasıfsız işçi olarak çalışmayı göze alsam da tüm hayatı alt üst olan benim gibiler için nafaka sanki bir lütufmuş gibi davranılıyor olmasını sindiremiyorum.

**Şiddete Sessiz Kalma
Unutma, Yalnız Değilsin!**



Hikaye 3

16 yaşımdayken ailemin baskısıyla amcamın oğluyula başlık parası karşılığında evlendirildim. O da henüz 15 yaşındaydı. İkimiz de çocuktuk. Evliliğin ne olduğunu bilmiyorduk. Dışarıda çocuklarla birlikte oynardık. İlkokulu zor okudum, babam "Kız kısmı okumaz." diyerek beni okuldan aldı. Ben evliliğimi, kadınlığı anlayamamışken ilk çocuğumu dünyaya getirdim. Evliliğim 25 yıl sürdü, 9 çocuğum oldu.

Köy hali; sık sık hayvanları otlatıyor, küçük yaşta tarla işlerine gidiyordum. Ancak evde devamlı bir şiddet ve işkence görüyordum. Kayınpederim yani amcam, kayınvalidem yani yengem eşimle birlikte bana sürekli işkence uyguluyordu, iftira atılıyordu. Bu şiddet yüzünden sık sık baba evine kaçıyordum ancak orada da istenmiyordum.

Bir gün kendime bir şeyler almak için köyden bir komşuyla çarşıya gittik. Döndüğümde bana iftiralar atıldı ve ölesiye darp edildim. Kolum çatladı, yara bere içinde kaldım. Kaçmayayım diye beni bir odaya kapattılar ve sadece belirli saatlerde çocuklarımı görebiliyordum. O gece karar vermiştim. Kaçmak zorundaydım. Sabah olduğunda hayvanları otlatmaya gitme bahanesiyle, kızlarımı da alıp evden çıktım. Kızlarımı almak zorundaydım. Çünkü onları da okutmayacaklar ve zorla evlendireceklerdi. Eşimin cüzdanından 200 TL alarak kaçtık. Köy yolundan merkeze doğru, uzun otlaklar arasında saklanarak yürüdük. Paramız azdı, korkuyorduk ama yaşamak için kaçmak zorundaydık.

Şehir merkezine gittiğimizde karakola giderek sığınma evine yerleşmek istediğimizi söyledim. İki farklı şehirde sığınma evlerinde 1 sene boyunca kaldım. Oradayken boşanma davası açtım. Ancak dava 3 sene boyunca sürdü. Eşim nafaka ya da herhangi bir şey vermek istemediği ve üstelik çocukların da velayetini almak istediği için süreci gittikçe zorlaştırıyordu. Ben de boşanabilmek için nafaka hakkımdan vazgeçtim ve ondan hiçbir şey almadım.

Boşanma başvurumda yeteri kadar hukuki destek alamadım ve çocuklarımın velayetini kaybettim. Şimdi yeniden velayet dava tedbir kararı ile 3 kız çocuğum benimle kalmakta. Çocuklarım ve kendim için, ayakta kalabilmek için, çocuklarımı okutabilmek için nafaka almadan, herhangi bir devlet desteği olmadan, tek başıma ayakta kalmaya çalışıyorum.

Dışarıda geçici işlere gidiyorum lokantalarda bulaşık yıkıyorum ve hayatımı devam ettirmeye çalışıyorum. Eşimden hiçbir şey talep etmiyorum zaten etsem de alamıyorum. Hala ölüm tehdidi altındayım. Çocuklarımın velayeti bende kalsın yeter.





Hikaye 4

Büyük bir ailede büyüdüm. 11 kardeşim vardı. Mutlu bir çocukluk geçirmedim. Zaten bir çocukluk yaşadığımı bile söyleyemem. Ailem okumama izin vermedi. Ev işlerine yardım etmem için 9 yaşında okuldan aldılar. Daha sonra çalışmaya başladım. Annem kazandığım bütün yevmiyeleri direkt cebimden alırdı. 20 yaşına geldiğimde beni hiç tanımadığım biriyle nişanladılar. Bir yıl içinde evlendim. Eşim de benimle yaşitti Evlilik sürecinde bana hiçbir şey sorulmadı. Her şeyi anneler ve babalar yönetti.

O zamanlar şimdiki gibi değildi ki, çocukluğumuzu yaşayamadık. Parklarda değil, pazar tezgâhlarındaydım hayatım boyunca. Çocukluğumu yaşayamadığım için hayatta yaptığım her şeyi oyun gibi görüyordum; çalıştığım fabrikayı, evimi, evliliğimi... Evlenmeden önce bir fabrikada çalışıyordum. Fabrikanın önünde bir okul vardı. Gizli gizli gidip kayıt olmuşum. Derslere girmeden, sadece sınavlara çalışıp derslerimi geçiyordum. Nişanlanınca, nişanlım okutmak için söz verdi. Ama nasip değilmiş, olmadı. Nişanlanınca çalıştığım fabrikadan ayrılmamı istediler. Çalışmama izin verilmedi. Bana "Kadın evde oturur, çocuk büyütür, evin işlerini yapar." dediler. Ses çıkartmadım, işimden ayrıldım. Çıkarttığım her sesin ardında babamın, eşimin ve kayınpederimin dayağı vardı.

Kına gecemin olduğu gün bile babam 'Kız benim değil mi?' diyerek herkesin önünde beni tekmelerle, yumruklarla dövdü. Akrabalar elinden beni zor aldı. Evlendikten 1 sene sonra ilk çocuğuma hamile kalmışım. Ama farkında bile değildim. Önceleri bel ağrıları başladı. Yataktan kalkamadım, doktora gitmeme izin vermediler numara yapıyorsun dediler ve evde uyguladıkları ilaçlar yüzünden bebeğimi kaybettim. Bu süreçten sonra babamın evine gittim. Doktor 4-5 yıl hamile kalmamam gerektiğini söyledi ancak tekrar hamile kamıştım çünkü korunma nedir bilmiyordum. Hamile kaldığımı öğrenen eşim: "24 saat içinde gelmezsen seni boşarım." dedi. Ne yapacağımı bilemedim ve en sonunda ona gelmeyeceğimi söyledim. 3 ay babamın evinde kaldım. Sonra akrabalar araya girdi de barıştırdılar bizi. Zaten bebeğimi babasız büyütme istemiyordum ve eşimin yanına geri döndüm.

Kayınpederimden fiziksel şiddet görüyordum. Bir gece elimden düğünde takılan altınları aldılar zorla boşanma dilekçesi imzalattı babamın evine gönderdiler. Ancak doğum sonrası eşim özür diledi yine bir araya geldik. Artık ahırda bebeğimle bir odam vardı aylarca ahırda bir at ve bebeğim beraber yaşadık. Bu arada askere giden eşim beni aldattı. Bir gün kadını eve getirdi ve boşanmamı istedi, ağır şiddet gördüm. Kuma kabul etmeyince sokağa atıldım. Ahırda ikinci çocuğumu doğurmuştum. Çocuklarımı bırakmam söylendi ama bırakmadım.

Jandarmaya başvurdum ama eşimden korktuğum için şikâyetçi olamadım. Kardeşlerimin yanına gittim ama bir süre sonra bana "Kumayı kabul et, kocana dön." dediler. Az para ile ailemin mahallesinde dükkân tuttum. Dükkânda çocuklarımla kalıyor sebze, meyvesatıyordum ama abimizin vermedi vesokaktakaldım. Bir gün televizyonda 183'ü gördüm. Aradım; yaşadıklarımı ve çaresizliğimi anlattım. Sığınma evine yerleştim ve boşanma davası açtım. Boşanma davası sürecinde eşim bana iftiralar attı; şizofren olduğumu, ilaç kullandığımı söyledi ve yaptıklarını kabul etmedi. Boşanma davam çok uzadı. Bir gün nüfus müdürlüğüne gittiğimde eşimin nüfusunda 3 çocuk olduğunu gördüm. Başta yanlışlık yapıldığını sandım ama öğrendim ki o diğer kadından çocuğu olmuş. Ben de böylelikle yaptıklarını ispatlamış oldum.

Boşanma gerçekleştiğinde hâkim çocuklarımla velayetini bana verdi. Ayrıca 20 Bin TL tazminat, 450 TL aylık nafakaya karar verildi. Ancak bunları alamadım. Nafaka olarak bile arada sırada kafasına göre 200-250 TL para gönderiyordu. Para vermemek için sigortasız işlerde çalışmaya başlamış, öyle öğrendim. Oysaki ben ondan sadece çocuklarına babalık yapmasını istemiştim. Çocuklarımı bir başıma büyüttüm.

Devletten destek alıyorum ama babalarından hiçbir destek almıyorum. Arayıp sormuyor bile. Ben şu anda lokantalarda temizlik işlerine gidiyorum, evde tütün sarıyorum. Çocuklarıma böyle bakmaya çalışıyorum. Ama okul giderlerini karşılamakta çok zorlanıyorum.

Büyük çocuğumda öğrenme güçlüğü ve hiperaktivite olduğu için yanımdan ayıramıyorum. Bu yüzden de tam zamanlı işlerde çalışamıyorum. Gittiğim her işe çocuklarımla gitmek zorundayım. Burada kimsem yok, kimseden, ailemden ya da çocuklarımla babasından destek almıyorum.



**“ŞİDDETE SESSİZ KALMAYIN”
YALNIZ DEĞİLSİNİZ!**

Mor Salkım
Kadın Dayanışma Derneği
Mor Salkım
Kadın Dayanışma Derneği
7/24 Şiddet Hattı

morsalkimdernegi@hotmail.com www.morsalkim.org.tr [morsalkimdernegi](https://www.facebook.com/morsalkimdernegi) [morsalkimkadin](https://www.instagram.com/morsalkimkadin) [MorSalkim](https://www.tiktok.com/@MorSalkim)

0531 033 88 44



Hikaye 5

Eşimle biz evlenmeden önce komşuyduk. Tanıştıktan 1 sene sonra evlenmeye karar verdik. Aileme bunu söylediğimde başlık parası istediklerini söylediler. Ben bu duruma karşı çıktım. Biz de eşimle tüm bu tartışmaların uzağında kalıp ailemizi kurmak için kaçtık ve evlendik. Severek evlendik.

Evlendiğimizde eşim güzel bir işte çalışıyordu. Sigortası vardı, mutluyduk. Sonra çalıştığı iş yerinde sorunlar olmaya başladı, işleri bozuldu ve kısa süre sonra da işten ayrıldı. Uzun süre iş bulamadı. Büyük bir boşluğa düştü. Bu da evde huzursuzluklara neden oluyordu. Sonra bir gün bana, iş bulduğunu ama başka şehirlere gitmesi gerektiğini söyledi. Ben de sırf çalışsın, düştüğü boşluktan çıksın diye "Tamam." dedim. Bu süreçte sık sık şehir değiştiriyordu, her gittiği yerde birkaç hafta kalıyordu. Eve geldiğinde ise sadece birkaç gün evde oluyordu, sonra yeniden gidiyordu.

Ben onun bu çalışma sürecinde hamile olduğumu öğrendim. Başlarda bu haber çok sevindirmiş olsa da, sonra öğrendim ki eşim gittiği şehirlerden birinde bir kadınla tanışmış ve ona ev tutmuş. Beni aldatıyormuş. Daha da kötüsü o kadın da hamileymiş. Dünyam başıma yıkıldı ama yine ailemi bir arada tutmaya çalıştım. Hamileydim ve çocuğum babasız kalsın istemedim. 5 sene sonra ikinci çocuğuma hamile kaldım. Ama eşimin diğer kadınla olan ilişkisinin de bitmediğini öğrendim. Çalışma bahanesiyle evden, şehirden sık sık ayrılmaya devam ediyordu. Meğer hala o kadının yanına gidiyormuş.

Ben de artık "Yeter!" dedim ve ona burada, ailemizin yanında sabit bir iş bulmasını söyledim. Meğer eşimin anne ve babası da bu durumları biliyormuş. En başından beri evliliğimizi onaylamadığı için beni suçlamaya başladılar. Onu sıkıştırdım, bunalttığımı ve çalışmasına izin vermediğimi söylediler. Çok büyük kavgalar çıktı. Ben de evi terk edip annemin yanına gittim. Benim evde olmadığım dönemde o diğer kadını eve getirmiş, eşyalarım kaldırılmış, çuvallara atılmış, benim dolaplarıma o kadının eşyaları yerleştirilmiş, benim yatağım da o kadın yatmaya başlamış ve bizim düğün resimlerimiz ortadan kaldırılmış.

Meğer o kadına bekâr olduğunu söylediği için evde bana ve ailemize dair bütün izler silinmiş. Bu manzarayı gördüğümde sinir krizi geçirdim. Hastaneye kaldırıldım. Zaten o günden sonra da eve adımımı atmadım. Doğum yaptıktan sonra çocuğu görmeye bile gelmedi, arayıp sormadı. Ben de kimseye minnet etmedim. Ailem kaçarak evlendiğim için bana destek olmadı ama akrabalarım sahip çıktı. Bu süreçte hayata yeniden tutundum, güçlendim ve çocuklarıma sahip çıktım.

O diğer kadına, o kadınla olan çocuğuna ve tüm bu olanlara rağmen eşim boşanmak istemiyordu. Uzun süre benden kaçtı. Defalarca onunla ve ailesiyle konuşmaya çalıştım. En sonunda o kadını arayıp "Sen bu durumu nasıl kabul ediyorsun?" dedim. Nafaka veya tazminat istemediğimi, sadece boşanmak istediğimi söyledim. Boşanmayı ve çocukların velayetini vermeyi de kabul etti. Anlaşmalı olarak dava sürecine başladık. Hâkim boşanmayı

gerçekleştirdi ama "Kız çocuğu babaya yakışır." diyerek kızımın velayetini babasına verdi. Boşanma aşamasında herhangi bir tazminat almadım. Nafaka da almıyorum. Zaten çalışmıyor, cezaevine girmiş ve çıkmış. Ondan bir şey istemiyorum. Kızımın velayeti onda ama rahatlıkla görebiliyorum. Bir sorun olmuyor. Şu anda araba parçaları yapan bir fabrikada çalışıyorum. Oğlum 5 yaşında, ben çalışırken oğluma ablam bakıyor. Allah'a çok şükür çocuklarıma bakabiliyorum, kimseye muhtaç olmuyorum. Zaten kimseden de bir şey istemiyorum





Eşimle 24 yaşındayken görücü usulü evlendim. Ailem artık 24 yaşında olduğumu ve evde kaldığımı sık sık söylüyordu. Ben de sevmediğim biriyle evlenmek zorunda kaldım. Nişanlılık sürecinde eşimin karakterini, öfke patlamalarını anlamıştım ama “evde kalma” korkusu ile “Evlendikten sonra değişir.” dedim. Değişmedi. O da zaten evlenmeyi hiç istememiş. Beni hiç sevmemiş. Her kavgamızda bana bunu söylüyordu. Her kavgamızda bana şiddet uyguluyordu, küfür ediyordu. Evliliğim zamanla sadece şiddetten ibaret olmaya başladı; psikolojik, ekonomik ve fiziksel şiddet. Hepsini yaşadım.

Evlilikte böyle şeyler oluyordur, diyordum. Annem ve babamın evlilikleri de böyleydi. Benim evlenmeden önce hiçbir erkek arkadaşım da olmadı ki, erkekleri hiç tanımadım. Böyle şeyler nasıl olur bilemedim. Bu yüzden yaşadığım şeyin başlarda normal olduğunu sanıyorum. Eşimin ailesinden de psikolojik baskı gördüm. Özellikle annesi, oğlunun bütün hatalarını reddediyordu ve beni suçluyordu. Eşim ailesine çok düşküdü. Onlara sık sık parasal yardımlar yapıyordu ve bana derdi ki “Benim için sadece annem ve kardeşlerim kalıcı. Sen ve çocuklar geçicisiniz.”

Evliliğimin ilerleyen yıllarında aldatmalar da başladı. Başlarda konduramıyordum. İnsan kondurmak, kabul etmek istemiyor. Ama sonra bir kadınla telefondaki mesajlaşmalarını okudum. Kadın iş yerinden biriydi. Onu tanıyordum. Evimize kadar girmiş, çocuğum için oyuncak almıştı.

Eşimle yüzleştim, hesap sordum. “Eğer âşıksanız, aradan çekilirim. Çocuklarımı alır giderim.” dedim. Benim için önemli olan tek şey çocuklarımdı çünkü. Başta ilişkisini kabul etti ama sonra inkâr etti. Ona iftira attığımı söyledi. Ailesi bile onun hatalarını örtüp bana cephe aldı. Bundan sonra baskı ve şiddet daha da arttı. Bir gün eşimin beni aldattığı kadının kocası beni aradı ve bunu öğrenen eşim onu aldattığımı iddia ederek ağır şiddet uyguladı. Bir gün yine ağır darp edilmişim doktora gittim o da beni Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'ne yönlendirdi. Sığınma evine yerleştim kendimi biraz da toparladım ve hayata tutundum.

Sığınma evine girdikten 1 ay sonra da boşanma davası açtım. Yeterli hukuki destek alamadım ve avukatım bana; davanın fesh olduğunu söyledi, çocuklar sende kalacak, 500 TL nafaka alacaksın, dedi. Ama hiçbir belge de vermedi.

Ben çocuklarımın babalarını görmelerini hiç engellemedim. Bana söylenen nafakayı da hiç almadım. Sığınma evindeyken Mor Salkım bana elini uzattı. İş buldum, evimi kurdum. Kiramı ödeyebiliyorum, çocuklarıma bakabiliyorum. Kendi annem ve babam bile bana "Sen başaramazsın." diyorlardı ama ben başardım. Kimseye minnet etmeden, ayaklarımın üstünde durabildim.





Hikaye 7

Eski eşimle yalnızca 3 sene evli kaldık ancak tüm hayatımın mahvolmasına bu 3 sene yetti. Evlenmeden önce özel bir şirkette Finans Uzmanı olarak çalışıyordum. Evliliğimizin ilk dönemleri gayet güzel anlaşıyorduk ancak zamanla eski eşim çalışıyor olmamı sorun haline getirmeye başladı ve isteyken beni sürekli kontrol etmeye başladı, işim gereği iş yerinde görüştüğüm insanları bile kıskanıp sorun çıkardı. Evde de psikolojik şiddete devam etti, ikimizin de çalışıyor olmasına rağmen ev işlerine hiç yardım etmedi. İşten gelip yaptığım ev işlerini beğenmeyip beni aşağılamaya başladı.

Zamanla kıskançlığı daha da artan eski eşim, çalıştığım yere gelip iş arkadaşlarıma da hakaret etti ve işimi kaybettim. Daha sonra bulduğum işte de aynı şeyleri yaşayınca evdeki psikolojik şiddetle beraber dayanamama noktasına geldim ve boşandık. Eski eşim işlerimi sürekli sabote ettiği için boşandığımızda işsizdim ve bana 350 TL nafaka

Şimdi eski eşim nafaka almak için evlendiğimi mağdur edildiğini söylüyor. Kendi kazandığının yanında ödediği nafakanın çok ufak olduğunu söylememe gerek yok ancak eski eşimin yaptıkları piyasada duyulduğundan iş bulamıyorum ve görüşmeye gittiğim yerlerle de yine eski eşim öğrenip boşanmamıza rağmen gelip olay çıkardığı için işe kabul edilemiyorum.

Şimdi hem iş bulmamı engelliyor hem de nafaka ödediği için mağdur olduğunu söylüyor. Keşke iş bulmamı engellemese ve boşanmamıza rağmen beni rahatsız etmeye devam etmese, ben de onun nafaka ödemesine muhtaç kalmamam.



Hikaye 8



Ben Anadolu'da büyük sayılmayacak bir ilde yaşıyorum. Lise 2. sınıftayken bir gün annem geldi ve beni isteyeceklerini söyledi. Okumak istediğimi, evlenmek istemediğimi söyledim ama babama söz geçiremedik. Annem tekrar gelip zamanla alışacağımı ve kocamı seveceğimi söyledi. "Zamanında biz de böyle evlendik bak hiçbir sorunumuz yok babanla." gibi bir şeyler söyledi. Sonunda onların istediği oldu ve daha çocuk denilebilecek bir yaşta, 16 yaşında kendimi evli buldum.

Başlarda tedirgin de olsam zamanla sanki işler yoluna girecek gibi hissetmeye başlamıştım. Zaten ne olup bittiğini anlayamadan 19 yaşında 2. çocuğuma hamile kaldım. Her şey ondan sonra değişmeye

başladı. Önceleri okuma isteğime sıcak yaklaşan ve hatta bana sözler veren eşim şimdi dışardan okulumu bitirmeme bile sıcak bakmıyor, çocuklarla ilgilenmemi istiyordu. Neticesinde işler daha da kötüye gitti ve 26 yaşında, en küçüğü 2, diğerleri 7 ve 9 yaşlarında 3 çocukla ayrılma kararı aldım. Çekişmeli bir sürecin sonunda bırakın 3 çocuğu, birinin bile ihtiyaçlarını karşılayamayacak bir nafaka bağladılar. İş arıyorum ama tahsilim az, tecrübe zaten yok. Yakın hısımlar ve akrabalar olmasa açlığa mahkûm kalacağız



Hikaye 9

22 yaşındayken, severek ve isteyerek evlendim. 24 yaşında ilk çocuğum olana kadar orta düzeyde bir firmanın insan kaynakları bölümünde çalışıyordum. 27 yaşında ikinci çocuğuma doğum yaptıktan sonra eşim artık çalışmamam gerektiğini söyledi. Fakat ben çalışmaya devam etmek istiyordum. İlk tartışmalarımız böyle başladı. Tabii sonrasında işin şiddete dönüşeceğini düşünmemiştim.

Gördüğüm şiddeti çocuklarıma hissettirmemeye çalışıyordum. Her şeye rağmen eşimin tekrar eski günlere döneceğini düşündüm. Belki de en büyük yanılığım buydu. İyileşmek bir yana işler daha da kötüleşiyordu. İkinci çocuğum 1,5 yaşına geldiğinde ayrılma kararı aldım. Bu süreçte kendi ailemden de yeterli destek göremediğimden ve nafaka istersem benden boşanmayacağı ve zorluk çıkarırsam çocukları alacağı yönündeki tehditleri üzerine nafakasız ayrılmaya mecbur bırakıldım. İşimden çok uzun süre olmasa da belli bir süre ayrı kaldığım için tekrar bir iş bulmam biraz zaman aldı. Sonuçta çalışıyorum fakat 2 küçük çocukla nafakasız hiç de kolay olmuyor. Çocuklarım ve ben yaşam mücadelemize devam ediyoruz ve hayatta kalıyoruz ama çocuklarım yaşlıtlarına göre pek çok şeyden mahrum yetişiyor. devam ediyoruz ve hayatta kalıyoruz ama çocuklarım yaşlıtlarına göre pek çok şeyden mahrum yetişiyor.





Liseyi bitirdiğimde, uzaktan akrabamız olan bir kişinin benimle evlenmek istediğini öğrendim. Onun ailesinin de durumu iyiydi, benim ailemin de. Ailelerimiz bu duruma ortaklık olarak baktı ve evlenmemizi onayladılar. Evliliğimiz uzun süre gayet mutlu şekilde devam etti. Hiç çalışmadım ve iki çocuuğumuzu büyüttüm. Babam vefat ettikten sonra problemlerimiz ortaya çıkmaya başladı.

Eski eşim, önce işlerinin bozulduğunu nakit ihtiyacı olduğunu söyleyerek babamdan bana kalan mirası çeşitli zamanlarda kısım kısım sattırarak parasını kullandı. Babamdan kalan tüm mirası neredeyse bu şekilde harcamıştım. Bundan sonra her şey daha da kötüye gitti. Eski eşim eve hiç gelmemeye başladı. Beni aldattığını anlamıştım ama kanıtlayamıyordum. Hem kanıtlasam bile boşanacak gücüm yoktu, ailemden kimse kalmamıştı ve bana kalan tüm miras bitmişti.

Eski eşim tamamen özgür olmak istediğini söyleyerek boşanma davası açtı. Boşanma davasında, beni aldattığını kanıtlayamadım, nafaka ve tazminat kazandım ama eski eşim bana hiçbir şey vermemek için her şeyi önceden ayarlamıştı. Yapılan sorgulamalarda üzerine kayıtlı hiçbir mal çıkmıyor ve hatta işsiz görünüyordu.

23 senemi birlikte geçirdiğim, bütun malvarlığımı düşünmeden verdiğim kişi bana çok az bir tazminat ve aylık 400 TL nafaka vermemek için her yola başvurmuştu. Kendisi hala sosyal medyada lüks yerlerde ve devamlı değişen kadın arkadaşlarıyla poz verirken ben kendimi geçindirip çocuklarımı okutmak için akrabaların iş tecrübem olmamasına rağmen durumuma üzülp verdiği işte asgari ücretle çalışıyorum.

5395 Sayılı Kanun'un Amaç ve Kapsamı

Daha erken yaşta ergin olsa bile on sekiz yaşını doldurmamış kişi, kanunen çocuk sayılmaktadır. 5395 sayılı Kanun'un amacı birinci maddede, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını ilişkin usul ve esasları düzenlemek; 5395 sayılı Kanun'un kapsamı ise ikinci maddede, korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usul ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri kapsamak şeklinde düzenlenmiştir.

5395 sayılı Kanun'un düzenlenirken kanun koyucu, birtakım temel ilkeleri rehber edinmiş ve kanunun ruhunu bu ilkeler çerçevesinde düzenlemeye gayret etmiştir. Mezkûr ilkeleri ise dördüncü maddede düzenlemiştir. Çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altına alınması, yarar ve esenliğinin gözetilmesi; çocuk ve ailesinin herhangi bir nedenle ayrımcılığa tâbi tutulmaması yine çocuk ve ailesini bilgilendirmek suretiyle karar sürecine katılımlarının sağlanması hedeflenmiştir. Çocuk haklarının korunması amacıyla insan haklarına dayalı, adil, etkili ve süratli bir usul izlenmesi, soruşturma ve kovuşturma sürecinde çocuğun durumuna uygun özel ihtimam gösterilmesi; kararların alınmasında ve uygulanmasında çocuğun yaşına ve gelişimine uygun eğitimi ve öğretimi, kişiliğini ve toplumsal sorumluluğunu geliştirmesinin desteklenmesi hedeflenmiştir. Çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezalarına en son çare olarak başvurulması, tedbir kararı verilirken kurumda bakım ve kurumda tutmanın en son çare olarak görülmesi, kararların verilmesinde ve uygulanmasında toplumsal sorumluluğun paylaşılmasının desteklenmesi hedeflenmiştir. Çocukların bakıp gözetildiği, tedbir kararların uygulandığı kurumlarda yetişkinlerden ayrı tutulmaları; çocuklar hakkında yürütülen işlemlerde, yargılama ve kararların yerine getirilmesinde kimliğinin başkaları tarafından belirlenmemesine yönelik önlemler alınması ilkeleri gözetilmesi hedeflenmiştir.

Mor Salkım

Kadın Dayanışma Merkezi

7/24 Şiddet Hattı

0531 033 88 44

**Yalnız
Değilsin!**



ACIL BAŞVURU HATLARI

Mor Salkım Şiddet Hattı 7/24

0531 033 88 44

Aile, Kadın, Çocuk ve Engelli

Sosyal Destek Hattı ALO 183

Polis İmdat ALO 155

Jandarma İmdat ALO 156

Acil Yardım Hattı ALO 112

İnsan Ticareti Mağdurları Acil Yardım

ve İhbar Hattı ALO 157

Yabancılar İletişim Merkezi

(YİMER) ALO 177

Sosyal Yardım Hattı ALO 144

KADES

Bursa Aile ve Sosyal Hizmet İl Müdürlüğü

0224 223 19 26

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi

(ŞÖNİM) 7/24

0224 223 03 68

Bursa Barosu Kadın Hakları Merkezi

0224 223 28 23/ 0 533 439 15 79

Bursa Barosu Adli Yardım Bürosu

0 224 223 51 29

Ankara Barosu Gelincik Merkezi 7/24

444 43 06

Nilüfer Kadın Danışma

ve Dayanışma Merkezi

0224 452 52 13 - 452 82 14

Çocuk İzleme Merkezi (ÇİM)

0224 272 11 94

Baro Çocuk Komisyonu

0224 272 11 94

DAYANIŞMA MERKEZLERİMİZ

Mor Salkım Kadın Dayanışma Merkezi/Nilüfer

Konak Mah. Seçkin Sok. No:23 Nilüfer/Bursa

Mor Salkım Kadın Dayanışma Merkezi/ Anatolium

Alaşar mah. Yeni Yalova cad. No:487 1. Kat no: 229-230

Osmangazi / Bursa



[morsalkimkadin](https://www.instagram.com/morsalkimkadin)



[morsalkimdernegi](https://www.facebook.com/morsalkimdernegi)



www.morsalkim.org.tr



[Mor Salkım](https://www.linkedin.com/company/morsalkim)



[MorSalkim](https://twitter.com/MorSalkim)



morsalkimdernegi@hotmail.com